

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/85/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718204501
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8718204501.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: Y. X., nar.XX.XX.XXXX, bytom L. XX, T., právne zastúpenej: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia 407,91 Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 12Csp/96/2018-60 zo dňa 29. apríla 2019 takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 407,91 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy od 29.11.2018 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady rozhodne súd I. inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.“

1.1 V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovaný dňa 13.03.2006 poskytol žalobkyni finančné prostriedky vo výške 29 000,- Sk /962,62,- Eur/. Žalovaný v zmluve o spotrebiteľskom úvere nesprávne vyčíslil výšku RPMN 10,69 %, keďže nezohľadnil všetky poplatky spojené s úverom. Skutočná RPMN úveru bola vyššia.

1.2. Mal za to, že pri takomto zohľadnení celkových nákladov vo forme poplatku za poskytnutý úver a poplatku za vedenie úverového účtu s prihliadnutím k interpretácii Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zo dňa 05.04.1993 predstavuje RPMN 27,37 %. RPMN bola teda stanovená v neprospech spotrebiteľa. Nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa má za následok, že úver je poskytnutý bezúročne a bez poplatkov.

1.3. Za takéhoto stavu vychádzajúc z vtedy platného zákona bolo povinnosťou žalobcu uhradiť žalovanému iba skutočne čerpané finančné prostriedky.

1.4. Ďalej uviedol, že žalobkyňa od roku 2006 do roku 2012 žalovanému v splátkach poukázala celkom 1 370,53,- Eur, teda o 407,91,- Eur viac, ako predstavoval poskytnutý úver. Rozdiel s poukazom na ust. § 456 a nasl. Občianskeho zákonníka považoval za plnenie bez právneho dôvodu - bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného.

1.5. Vzhľadom k vznesenej hmotnoprávnej námietke premlčania nároku žalovaným súd prvej inštancie skúmal jej dôvodnosť. Vznesenú námietku premlčania neuznal dôvodnou.

1.6. Mal za to, že žalobkyňa ako spotrebiteľ sa dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, až dňa 07.05.2018 po podanej informácie organizácie na ochranu spotrebiteľa a následne 03.09.2018 podala žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žaloba preto bola podaná aj pri dodržaní subjektívnej premlčacej doby, a preto nárok žalobkyne nie je premlčaný.

1.7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 a § 262 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný v ktorom uviedol, že žalobkyňa v konaní nijakým spôsobom nepreukázala, že žalovaný vedel, že svojim konaním získa bezdôvodné obohatenie, ani to, že žalovaný chcel obohatenie získať (nie je daný priamy úmysel), nepreukázala ani to, že žalovaný vedel, že svojim jednaním obohatenie môže získať, resp. nepreukázala to, že s týmto následkom bol žalovaný pre prípad, že nastane uzročený (nie je daný ani nepriamy úmysel).

2.1. Podoťkol, že žalobkyňa má síce v konaní status spotrebiteľa, no je zastúpená advokátom. V zmysle § 291 ods. 3 Civilného sporového poriadku sa preto na žalobkyňu aplikuje ustanovenie § 296 CSP o koncentrácii konania. Keďže žalobkyňa k preukázaniu úmyslu žalovaného nenavrhola v konaní pred súdom prvej inštancie vykonať žiadne dokazovania mal za to, že úmysel žalovaného nebol vôbec dokazovaný, a teda ani preukázaný.

2.2. Objektívna premlčacia lehota pri tvrdenom bezdôvodnom obohatení tak jednoznačne uplynula najneskôr dňa 08.03.2015. Súd prvej inštancie sa preto nemal zaoberať meritom veci a žalobu mal (na základe premlčania) v celom rozsahu zamietnuť.

2.3. Navrhol napadnutý rozsudok v zmysle § 388 CSP zmeniť tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalovanému prizná plnú náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a v odvolacom konaní.

3. Žalobkyňa sa k doručenému odvolaniu žalovaného v súdom stanovenej lehote písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v takom rozsahu, v ktorom sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastane suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví aj medze, v ktorých má odvolací súd po stránke kvalitatívnej rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

5.1 Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným, to či súd prvej inštancie svoje rozhodnutia riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky, II. ÚS 78/05).

6. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, a vo vzťahu k odvolacím dôvodom dopĺňa.

7. V súvislosti so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby odvolací súd konštatuje, že kým pre objektívnu dobu by mal byť okamih jej začiatku nepochybný (čas platenia zo strany žalobcu) a otázna je už len dĺžka objektívnej premlčacej doby, tak pri subjektívnej premlčacej dobe bude dôležité zistenie, kedy sa žalobca dozvie o tom, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil a v akej výške.

8. V danej právnej veci bezdôvodné obohatenie vzniklo z absencie zákonných náležitostí zmluvy a neprijateľných zmluvných podmienok. Je úplne logické sa domnievať, že spotrebiteľia by asi sotva platili, ak by mali vedomosť, že platiť nemajú. Nie sú však chránení neobmedzenú dobu, ale len kým

im neuplynú objektívna premlčacia doba, ktorá začína plynúť bez ohľadu na to, či sa dozvedeli o bezdôvodnom obohatení a o tom, kto sa na ich úkor obohatil.

9. Odvolací súd preto zásadne nemôže súhlasiť s názorom žalovaného, že už v čase, kedy došlo k plneniu nad rámec žalovanej poskytnutej čiastky, žalobcovi začala plynúť premlčacia doba (arg. slovo „došlo“ ako relevantné no pri objektívnej premlčacej dobe ;§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

10. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, no na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil. Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby to právo vedel aj správne aplikovať.

11. „Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného.“ (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2004, sp. zn. 1 Cdo 67/2011, R 25/1986)

12. Existuje preto obava, že nedôsledným výkladom zákonného termínu „dozvie“ sa, potiera rozdiel medzi objektívnou a subjektívnou dobou. Najzávažnejšie negatívne následky by nastali v prípade rozumovo menej vyspelých osôb, ktorým by sa nanútila povinnosť poznať aplikáciu práva bez ohľadu na úroveň ich mysle. (OGH 3Ob592/77 „Na slabomyseľnosť podľa § 879 Abs 2 Z 4 ABGB je potrebný menší stupeň slabosti mysle ako taký, ktorý má za následok nesvojprávnosť“).

13. Inými slovami povedané, nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u advokátov nemožno vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času po vykonaní plnenia. Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie že plnila.

14. Zo zápisnice o pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 29.04.2019 vyplýva, že sa žalobkyňa dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, až dňa 07.05.2018 po podanej informácii organizácie na ochranu spotrebiteľa, a preto tento deň je rozhodujúci pre začiatok plynutia premlčacej doby.

15. Následne 03.09.2018 podala žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žaloba preto bola podaná aj pri dodržaní subjektívnej premlčacej doby, a preto nárok žalobkyne nie je premlčaný.

16. Vzhľadom na uvedené považuje odvolací súd záver súdu prvej inštancie o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby za vecne správny.

17. Žalovaný v odvolaní nereflektoval na dôvody napadnutého rozsudku v bode 10, žalobca si právo na vydanie bezdôvodného obohatenia mohol uplatniť prvýkrát vždy nasledujúceho dňa po úhrade ďalších splátok počnúc poukázanou 40. splátkou, teda u uvedenej splátky dňa 08.08.2009 po úhrade splátky 07.08.2009. Žalobca si svoje právo na bezdôvodné obohatenie uplatnil na súde žalobou zo dňa 03.09.2018, teda žalobkyňa si uplatnila svoje právo včas v 10-ročnej premlčacej lehote. V ostatnom odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie v súvislosti s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech (pozri bod 11 napadnutého rozsudku).

18. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalovaného za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 CSP potvrdil ako vecne správny, vrátane správneho súvisiaceho výroku o trovách konania.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná, avšak v odvolacom

konaní jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).